

שיעור יומי ליום ראשון י"ב מרחשון ושנים מקרא ואחד תרגום - יח - פרשת וירא לה

כ"י - והנה שלשה אנשים • אחד לבשר את שרה, ואחד להפך את סדום ואחד לרפאות את אברהם, שאין מלאך אחד עושה שתי שליחיות (ב"ר). תדע לך, שכן כל הפרשה היא מזכירין בלשון רבים: ויאכלו, ויאמרו אליו, ובבשורה נאמר: "ויאמר שוב אשוב אליך", ובהפיכת סדום הוא אומר (לקמן ט): "כי לא אוכל לעשות דבר לבלתי הפני" (ב"ר). ורפאל, שרפא את אברהם, הלך משם להציל את לוט, הוא שנאמר: (לקמן ט) "ויהי כהוציאם אותם החוצה ויאמר המלט על-נפשך", למדת שהאחד היה מציל. נצבים עליו • לפניו, כמו: (במדבר ב) "ועליו מטה מנשה", אבל לשון נקיה הוא כלפי המלאכים. וירא • מהו "וירא", "וירא ב' פעמים? הראשון כמשמעו, והשני לשון הבנה, נסתפל שהיו נצבים במקום אחד, והבין שלא היו רוצים להטריחו, וף-על-פי שיודעים היו שיצא לקראתם, עמדו במקומם לכבודו, ולהראותו שלא רצו להטריחו, וקדם הוא ורץ לקראתם" (כך הגרסא ברש"י יטן). (שם) כתיב "נצבים עליו", וכתיב "וירץ לקראתם"? פד חזיהו דהנה שרי ואסר, פרשו הימנו, מיד: "וירץ לקראתם".

~ נקודות משיחות קודש ~ (אגרות קדש ב עמ' רכז)

שאין מלאך אחד עושה שתי שליחיות (רש"י יח, ב) ב'לקוטי תורה' (אמור לו, ג) מביא סמוכין לכך מדברי הרמב"ם (הקדמה לפרוש המשניות): בעלי חיים . . יש להם פעל אחד בלבד או שני פעלים. וקשה, שהרי הרמב"ם פתב גם "שני פעלים". ויש לבאר על פי דברי התוספות (בבא מציעא פו, ב), שרפואת אברהם והצלת לוט אינן נחשבות לשתי שליחיות, כי "רפואה והצלה ענין אחד הוא". ולפי זה נחא, שפלאך אחד יכול לעשות שתי שליחיות שאינן משתנות, וכן יתכן שיהיו בבעל-חי "שני פעלים" שאינם מנגדים.

~ נקודות משיחות קודש ~ (על-פי שיחת ש"פ וירא, ח"י מרחשון, התשמ"ט)

וזוהי ההוראה שלמדים מ"וירא אליו ה" - "והחי יתן אל לבו" - שבכחו וביקלתו של כל אחד ואחת מישראל (בנו ובתו של אברהם אבינו) לזכות לגלוי ד"וירא אליו ה", על ידי השתדלותו בהכנסת אורחים, מתחיל מההכנות לזה (וגמילות חסדים בכלל).

ומזה מובן עד כמה צריכים להשתדל בהכנסת אורחים וגמילות חסדים - דגמת הנהגתו של אברהם אבינו שחפש אחר אורחים, וכשראם, רץ לקראתם, כו', והאכילם והשקם דברים משבחים ביותר, כמו "ג' לשונות בחרדל", ועל-דרך-זה צריך כל אחד ואחת מישראל להשתדל בהכנסת אורחים, מתוך זריזות, ובסבר פנים יפות וכו'. והנה, פשם שהדברים אמורים בהכנסת אורחים וגמילות חסדים בנוגע למזון גשמי דהגוף - פן הוא גם (ובמפל-שפן וקל-וחומר) בהכנסת אורחים וגמילות חסדים בנוגע למזון רוחני דהנשמה, על ידי הפצת התורה והיהדות, והפצת המעיינות חוצה.

ויש לומר, שבנוגע להכנסת אורחים וגמילות חסדים ברוחניות מדגש יותר הגלוי ד"וירא אליו ה":

בהכנסת אורחים וגמילות חסדים בגשמיות - השיכות להגלוי ד"וירא אליו ה", היא מצד פללות הענין דגמילות חסדים, שפנין שגמל חסד לזולת, זוכה שהקב"ה יגמל לו חסד ויתגלה אליו.

אבל בהכנסת אורחים וגמילות חסדים ברוחניות - השיכות להגלוי ד"וירא אליו ה" היא באותו ענין עצמו, שהרי פעולתו בגמילות חסדים היא לקרב יהודי להקב"ה, ולכן זוכה אף הוא להתקרב יותר להקב"ה - "וירא אליו ה".

(ג) ויאמר אדני אמ-נא מצאתי חן בעיניך אל-נא תעבר מעל עבדיך: גיאמר יי אם כען אשפחית רחמין גרמך (נ"י בעיניך) לא כען תעבר מעל עבדיך:

כ"י - ויאמר אדני אמ נא וגו' • לגדול שבהם אמר, וקראם בלם אדונים. ולגדול אמר: "אל-נא תעבר", וכיון שלא יעבר הוא, יעמדו חבריו עמו, וב'לשון זה הוא חול (שבועות לה). דבר אחר: קדש הוא, והנה אומר להקדוש-ברוך-הוא להמתין לו עד שירויץ ויכניס את האורחים, וף-על-פי שכתוב אחר "וירץ לקראתם", האמירה קדם לכן היתה, ודרך המקראות לדבר פן, כמו שפרשתי אצל: "לא ידון רוחי באדם", שנכתב אחר "ויולד נח", ואי אפשר לומר פן, אלא-אם-פן קדם גזרת ק"כ שנה, ושתי הלשונות ב'בראשית רבה'.

(ד) יקח-נא מעט-מים ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ: ד יסבין כען זעיר מיא ואסחו רגליכון דאסתמיכו תחת אילנא:

כ"י - יקח-נא • על-ידי שליח, והקדוש-ברוך-הוא שלם לבניו על-ידי שליח, שנאמר: (במדבר ט) "וירם משה